

Αγαπητές φίλες και φίλοι,

Τα πρόσωπα και οι φορείς που με τον έναν ή τον άλλο τρόπο συνέβαλαν στο έργο μας αγγίζουν τους 140. Πρώτους πρέπει να αναφέρουμε την κυρία Καίτη Κυριακοπούλου, αλλά και την Πολιτιστική Εταιρεία «Πανόραμα», για την οικονομική και ηθική ενίσχυση που μας προσέφεραν κατά την εξαετή μας έρευνα.

Πολύτιμη στάθηκε επίσης η παραχώρηση των δικαιωμάτων χρήσης και δημοσίευσης σημαντικών ιδιωτικών φωτογραφικών συλλογών, σε Ελλάδα και Τουρκία, χωρίς τις οποίες θα ήταν πρακτικά αδύνατον να προχωρήσουμε, καθώς η ανάλυση των εικόνων αποτέλεσε τον ακρογωνιαίο λίθο της τεκμηρίωσης και της σχεδίασης των κτισμάτων της Προκουμαίας. Πολλές από αυτές μάλιστα, παρουσιάζονται στις σελίδες του βιβλίου.

Ιδρύματα και βιβλιοθήκες σε Ελλάδα και Εξωτερικό, ανταποκρίθηκαν με ταχύτητα και προθυμία στα αιτήματα παροχής ή ακόμα και αποδελτίωσης υλικού που τους αποστείλαμε, εκπλήσσοντας μας πολλές φορές με την ευσυνειδησία τους. Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα υπαλλήλου της Βιβλιοθήκης της Βουλής με την οποία επικοινωνήσαμε τηλεφωνικώς για κάποιο άρθρο εφημερίδας της Σμύρνης (αποδελτιώσαμε εκατοντάδες), μη διαθέσιμο στο κοινό στην πρωτότυπη μορφή του. Όταν λοιπόν παραπονεθήκαμε ότι το ψηφιακό αντίγραφο δεν ήταν αρκετά ευκρινές, αναζήτησε αμέσως το σχετικό φύλλο και μας το διάβασε λέξη-λέξη από το τηλέφωνο.

Η πλειονότητα ωστόσο των ευχαριστιών, αφορά ανθρώπους, πολλοί Σμυρνιοί στην καταγωγή, που δέχθηκαν με χαρά και ενθουσιασμό για το όλο εγχείρημα, να μοιραστούν μαζί μας κάποιο στοιχείο που κατείχαν και είτε συμπλήρωνε ό,τι γνωρίζαμε, είτε φώτιζε μία παντελώς άγνωστη πτυχή της Ιστορίας του Και. Για παράδειγμα, από την κ. Φωτεινού μάθαμε όλη την ιστορία της ψαραγοράς της Σμύρνης. Ένα πρόσωπο, μία φωτογραφία, ένα έγγραφο, μία οικογενειακή μαρτυρία που μεταφέρθηκε από γενιά σε γενιά, γινόταν για μας η πολύτιμη πληροφορία που έβρισκε τη σωστή της θέση, και το κλειδί που άνοιγε την πόρτα ενός από τα δεκάδες κτήρια, βγάζοντάς το από τη Λήθη. Ιδιαίτερως δε πρέπει να μνημονεύσουμε όσες και όσους δεν είναι πια κοντά μας: τη Στάσα Ισηγόνη, τον Θάνο Κωνσταντινίδη, την Άννα Μαΐλη-Βεϊνόγλου, τη Μάνια Σεφεριάδη και τον Άλεξ Μπαλτατζή. Ελπίζουμε να ανταποκριθήκαμε στις προσδοκίες τους, τιμώντας έτσι παράλληλα τη Μνήμη τους.

Δεν θα ήμασταν όμως σήμερα εδώ, εάν η Ραχήλ και ο Μωυσής Καπόν, οι άνθρωποι που την Άνοιξη του 2013 πρώτοι άκουσαν και αμέσως ενστερνίστηκαν την ιδέα μας δεν έφερναν εις πέρας έναν πραγματικό εκδοτικό άθλο, γιατί περί αυτού πρόκειται. Χάρη στους δύο ευπατρίδες εκδότες και στην απaráμιλλη αισθητική τους μπορούμε και «ξαναζούμε τη Σμύρνη», όπως έγραψε πρόσφατα αρθρογράφος του Κυριακάτικου τύπου.

Αγαπητές φίλες και φίλοι,

Θα κλείσω λέγοντας τα εξής: Έχουμε πλήρη συναίσθηση ότι κάθε νέο βιβλίο για τη Σμύρνη έχει και θα έχει πάντοτε ένα μεγάλο ειδικό βάρος σε σχέση με τα υπόλοιπα, καθώς αγγίζει ίσως το πιο σημαντικό και σίγουρα το πιο ματωμένο κεφάλαιο της νεώτερης Ελληνικής Ιστορίας. Στο μικρό διάστημα που η δική μας Προκουμαία ξεκίνησε το ταξίδι της, γίναμε ήδη αποδέκτες μεγάλης έκπληξης και συγκίνησης, ιδίως όσων κατάγονται από τη Σμύρνη και τη Μικρά Ασία, αντιδράσεων που υποδηλώνουν και το μέγεθος της ευθύνης μας. Έκπληξης, γιατί πίστευαν, όπως όλοι μας, πως ό,τι μπορούσε να γραφτεί εδώ και 96 χρόνια για την λαμπρή πολιτεία είχε ήδη γραφτεί, και συγκίνησης για το βάθος της βήμα-βήμα έρευνας και για τον ιδιαίτερο τρόπο παρουσιάσής της.

Σας διαβεβαιώνουμε ότι πρόκειται για τα ίδια ακριβώς συναισθήματα που διακατέχουν και εμάς, στον υπερθετικό μάλιστα βαθμό, όχι μόνο σήμερα, που κρατάμε επιτέλους το βιβλίο στα χέρια μας, αλλά από την πρώτη στιγμή της συγγραφής του.

Σας ευχαριστώ.